

10 ปี สถาบันปรีดี พนมยงค์

ภายหลัง “อภิวัฒน์ 2475” หรือ การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ และมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เมื่อวันที่ 24 มิ.ย. 2575 คณะราษฎรได้กำหนดนโยบายเป็นหลัก 6 ประการ ซึ่งมี **นายปรีดี พนมยงค์** ผู้ร่วมก่อการคนสำคัญด้วย เป็นหัวหน้าฝ่ายพลเรือน และเป็นแม่สมองของการเปลี่ยนแปลงการปกครอง

หลัก 6 ประการ ของคณะราษฎรในการอภิวัฒน์ 2475 ประกอบด้วย

หลักที่ 1 รักษาความเป็นเอกราชทั้งหลาย เช่น เอกราชทางการเมือง ในทางศาล เศรษฐกิจของประเทศไว้ไว้มั่นคง

หลักที่ 2 รักษาความปลอดภัยในประเทศ ให้การประทุษร้ายต่อกันลดน้อยลงให้มาก

หลักที่ 3 บำรุงความสุขสมบูรณ์ของราษฎร ในทางเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลใหม่จะหางานให้ราษฎรทุกคนทำ จะวางโครงการเศรษฐกิจแห่งชาติ ไม่ปล่อยให้ราษฎรอดอยาง

หลักที่ 4 ให้ราษฎรมีสิทธิเสมอภาคกัน

หลักที่ 5 ให้ราษฎรได้มีเสรีภาพ มีความเป็นอิสระเมื่อเสรีภาพไม่ขัดต่อหลักสี่ประการข้างต้น

หลักที่ 6 ให้การศึกษาอย่างเต็มที่แก่ราษฎร

นายปรีดี หรือหลวงประดิษฐมนูธรรม ได้ยึดถือนโยบายหลัก 6 ประการ ของคณะราษฎรนี้เป็นแนวทางที่สำคัญยิ่งตลอดมา บทบาทและกิจกรรมที่ท่านปรีดีได้ดำเนินการต่อมทั้งในเรื่องร่างรัฐธรรมนูญ และบทกฎหมายบริหารราชการแผ่นดิน การปฏิรูประบบภาษีอากร

และก่อตั้งสถาบันทางการเงินของประเทศคือ ธนาคารกลางแห่งชาติ ระบบการเทศบาลและการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นการแก้ไขสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรม และเสมอภาคกับนานาประเทศ การเป็นผู้นำต่อต้านการรุกรานของต่างชาติและกู้ชาติให้พ้นจากภัยพิบัติของสงคราม

ในเรื่องการศึกษา ซึ่งเป็นข้อสุดท้ายในหลัก 6 ประการ ของคณะราษฎร ที่ว่า **“จะต้องให้การศึกษาย่างเต็มที่แก่ราษฎร”** นั้น นายปรีดีได้ยึดถือนโยบายข้อนี้เป็นอุดมการณ์ที่สำคัญยิ่งและเป็นเรื่องริบด่วนที่จะต้องรีบกระทำให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงต้องการบุคลากรที่มีความรู้จำนวนมาก

ท่านปรีดียังได้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์ และการเมือง เมื่อ 27 มิ.ย. 2477 เพื่อให้เป็นตลาดวิชาแห่งแรกของประเทศไทย ซึ่งในพิธีเปิดมหาวิทยาลัยท่านได้กล่าวข้อความตอนหนึ่งที่น่าสนใจให้เป็นที่ถึงอุดมการณ์ของท่านอย่างชัดเจน

“...มหาวิทยาลัยย่อมอุปมาประดุจบ่อน้ำ บำบัดความกระหายของราษฎร ผู้สมควรแสวงหาความรู้อันเป็นสิทธิและโอกาสที่เขาควรมิควรได้ตามหลักแห่งเสรีภาพในการศึกษา

...ยังสมัยที่ประเทศของเราดำเนินการปกครองตามระบอบรัฐธรรมนูญเช่นนี้แล้ว เป็นการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีมหาวิทยาลัยสำหรับประกาศความรู้ในวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองแก่พลเรือนให้มากที่สุดที่จะเป็นไปได้เปิดโอกาสให้แก่พลเมืองที่จะใช้เสรีภาพในการศึกษากว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติสืบไป”

เพื่อเป็นอนุสรณ์ให้เป็นที่รู้จักในวงการศึกษา จึงได้ก่อตั้ง **“สถาบันปรีดี พนมยงค์”** ขึ้น ณ ซอยทองหล่อ ถนนสุขุมวิท 55 เพื่อให้ก่อสร้างอาคารสถาบันสำหรับใช้ดำเนินกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม และราษฎรไทย ซึ่งได้เปิดดำเนินกิจกรรมเป็นประโยชน์ต่อสังคมและราษฎร เมื่อวันที่ 24 มิ.ย. 2538 โดยอยู่ภายใต้กำกับดูแลของมูลนิธิปรีดี พนมยงค์

สถาบันปรีดี พนมยงค์ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ส่งเสริมงานด้านวิชาการ ซึ่งเชื่อมโยงกับแนวความคิด อุดมการณ์สันติธรรม เพื่อให้ประชาชนสัมพันธ์กับคนรุ่นใหม่และปัญหาสังคมปัจจุบัน
2. เป็นเวทีทางด้านศิลปวัฒนธรรมเพื่อเป็นสื่อ

ให้ความดี และสัจจะทางสังคม ได้แสดงออกสู่สาธารณะอย่างงดงามมีสุนทรีย์ภาพ

3. ประสานงานและร่วมมือกับองค์กรพันธมิตรในเรื่องการวิจัย สัมมนา อบรม และกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์

ในเส้นทางกิจกรรมนับแต่ได้ดำเนินการเปิดสถาบันปรีดี พนมยงค์ เมื่อ 24 มิ.ย. 2538 ได้จัดกิจกรรมอันเป็นประโยชน์แก่สังคมและผู้สนใจอย่างต่อเนื่อง

ในวันที่ 24 มิ.ย. 2548 สถาบันปรีดี พนมยงค์ ได้เปิดอาคารรอบ 10 ปี กล่าวได้ว่า สถาบันได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม และราษฎรตามเจตนารมณ์ของท่านปรีดี และตามความมุ่งหมายของมูลนิธิจากที่ดีคือ **ครูบ่อน มาถึกและมูตนิสัยยาวนานและผู้ร่วมอุดมการณ์ไม่ริจาคปัจจัยในการก่อสร้างอาคารสถาบัน**

ในวาระครบรอบ 10 ปี ของการเปิดดำเนินการมานของสถาบัน ปรีดี พนมยงค์ จึงได้มีการจัดสัมมนาวิชาการเพื่อสังคม “เศรษฐกิจกับประชาธิปไตย สมบูรณ์ : ทบทวนวิถีชีวิตการสังคม” ระหว่างวันที่ 24 มิ.ย. ณ ห้องประชุม สถาบันปรีดี พนมยงค์

ส่วนวันเสาร์ ที่ 25 มิ.ย. เวลา 09.30 น. การอภิปราย **“เศรษฐกิจ สังคม โลกาภิวัตน์ กับพลวัตทางสากล”** เวลา 13.00 น. มีการอภิปราย **“ความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ กับการอยู่รอดของผู้ด้อยโอกาสในสังคม”** และวันอาทิตย์ที่ 26 มิ.ย. เวลา 09.30 น. มีการอภิปราย **“เราจะสร้างระบบเศรษฐกิจในสังคมได้อย่างไร”** เวลา 15.15 น. ปาฐกถาสรุปการสัมมนาวิชาการเพื่อสังคม **“เศรษฐกิจกับประชาธิปไตยสมบูรณ์ : ทบทวนวิถีชีวิตการสังคม”** โดย ดร. วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์